

1	Vraag	Waarom werd er vroeger asbest toegevoegd aan kit?
	Antwoord	Asbest werd toegevoegd als een soort wapening, net zoals staal in beton en voor een betere verwerkbaarheid van de kit.
2	Vraag	Er dient dus altijd onderzoek naar de asbesthoudende kit te worden gedaan om vast te kunnen stellen wat de risicoklasse wordt?
	Antwoord	Ja, voorafgaand aan verwijdering is altijd een inventarisatie-onderzoek nodig om de soort en het aanwezige gehalte aan asbest in de kit vast te stellen.
3	Vraag	Kan een asbestkit ook onder klasse 2A gecategoriseerd worden?
	Antwoord	Ja; klasse 2 als serpentijnasbestgehalte meer is dan 10% en klasse 2A als gehalte amfiboolasbest meer dan 2% is.
4	Vraag	Mogen frees werkzaamheden uitgevoerd worden d.m.v. een robotfrees/ met of zonder vooronderzoek?
	Antwoord	Voorafgaand aan werkzaamheden aan asbestverdachte kit is altijd eerst een inventarisatie-onderzoek verplicht. Werken aan asbesthoudende kit met de Robotfrees is nu nog onder RK2 of RK2a. Door meer emtingen kan wellicht terugschaling naar RK1 worden bereikt.
5	Vraag	Waar kan ik de werkinstructie downloaden?
	Antwoord	Download de werkinstructie via de website van Stichting RIONED.
6	Vraag	Moet er nu nog steeds altijd een asbestinventarisatie worden gemaakt?
	Antwoord	Ja, bij voornemen tot werkzaamheden waarbij op asbest verdachte kit kan beschadigen en dus blootstelling aan asbestvezels is te verwachten.
7	Vraag	Is er al een vervolg onderzoek opgestart voor freeswerkzaamheden?
	Antwoord	Ja, twee validatiemetingen zijn al beschikbaar met goede resultaten; een derde onderzoeksrapport wordt binnenkort verwacht.
8	Vraag	Is er afstemming met het CROW en komen er RAW-besteksposten, bepalingen, enz?
	Antwoord	Stichting RIONED gaat dit met CROW bespreken.
9	Vraag	Is het vochtpercentage in de grond van belang om veilig de kit in een minibag te verzamelen?
	Antwoord	Bij de blootstellingsmetingen is het vochtpercentage van de bodem niet beschouwd zodat hierover geen uitspraken zijn te doen.
10	Vraag	Waarom is frezen RK-2 als je in de buis aan het frezen bent! Ik bedoel dan is er toch nauwelijks tot geen blootstelling?
	Antwoord	De emissie van asbest is nog onbekend net zoals de blootstelling. Omdat de asbesthoudende kit beschadigd raakt is het theoretisch mogelijk dat men wordt blootgesteld. In de praktijk lijkt het naar inschatting mee te vallen, maar dit is nu nog onvoldoende met metingen aangetoond.
11	Vraag	Is frezen middels de waterjet wel toegestaan? Dus nat frezen?
	Antwoord	Is nu mogelijk in RK2, na gevalideerde blootstellingsmetingen waarschijnlijk in RK1.

12	Vraag	Waarom is het onderzoek t.a.v. freeswerkzaamheden nog niet verder opgepakt en onderzocht, dit i.v.m. opkomst relinen
	Antwoord	Twee validatiemetingen zijn al beschikbaar met goede resultaten; een derde onderzoeksrapport wordt binnenkort verwacht. Stichting RIONED is afhankelijk van door gemeenten beschikbaar gestelde locaties voor blootstellingsmetingen.
13	Vraag	Kunnen freeswerkzaamheden niet automatisch worden verplaatst naar categorie 1 nu deze resultaten bekend zijn?
	Antwoord	Er is teveel verschil tussen frezen en verwijderen van asbesthoudende voegenkit. Hoewel de inschatting is dat de blootstelling bij frezen laag is, is dit nog onvoldoende met metingen bevestigd.
14	Vraag	Wat is nu de grote winst per 15 april 2022? Er moet immers nog steeds een inventarisatie worden gedaan.
	Antwoord	Het voordeel is geld- en tijdsbesparing omdat bij RK1 sneller kan worden doorgewerkt dan bij RK2
15	Vraag	Als asbest met de hand is toegevoegd zal de concentratie in de kit niet consistent is. Waar moet je het monster nemen?
	Antwoord	Dat bepaalt het gecertificeerde asbestinventarisatiebedrijf; o.b.v. bij Stichting RIONED ontvangen rapporten zijn dit 2 tot 6 monsters per straat.
16	Vraag	Wil Stichting RIONED nog steeds de asbestinventarisatie ontvangen?
	Antwoord	Ja, voor inzicht in de spreiding van aanwezige typen en concentraties. Ook voor signalering wanneer hogere concentraties mogelijk in aanmerking komen voor aanvullende blootstellingsonderzoeken.
17	Vraag	Hoeveel gemeenten of andere opdrachtgevers hebben al een blootstellingsonderzoek uitgevoerd of hebben dit in voorbereiding?
	Antwoord	Is onbekend. Stichting RIONED heeft tot nu toe 15 blootstellingsonderzoeken ontvangen en meegenomen in het dossier voor de onderbouwing van de afschalingsaanvraag.
18	Vraag	Kunt u meer toelichten over de werkwijze voor het verwijderen van de asbestkit?
	Antwoord	Zie de werkinstructie op de website van Stichting RIONED.
19	Vraag	Is het raadzaam of verplicht het waterschap (RWZI) te informeren bij frees- of rioolwerkzaamheden
	Antwoord	De vrijkomende slurrie wordt vanuit de put opgezogen en als asbesthoudend afval behandeld; bij de rwzi zou dan geen ontoelaatbare hoeveelheid asbest moeten aankomen.
20	Vraag	Hoe bepaal je dat een rioolstreng asbest verdacht is? Is dit een inschatting of zijn er regels voor?
	Antwoord	Ja, zie stroomschema .
21	Vraag	Welke eisen zijn gesteld aan het opleidingsinstituut zoals genoemd in het protocol?
	Antwoord	Enkel een erkend opleidingsinstituut.

22	Vraag	Hoeveel voegen per m1 riolering moet je controleren om een goed beeld te krijgen?
	Antwoord	Dat bepaalt het gecertificeerde asbestinventarisatiebedrijf; o.b.v. bij Stichting RIONED ontvangen rapporten blijktbaar 2 tot 6 monsters per straat.
23	Vraag	Zijn er voldoende bedrijven in Nederland die al deze inventarisaties kunnen uitvoeren?
	Antwoord	Tot nu toe hebben we niet gehoord dat er te weinig zijn.
24	Vraag	Hoe kan je in de voorbereiding een asbestinventarisatie uitvoeren als je niet bij de hoofdriolering kan komen?
	Antwoord	wellicht vanuit de put, of anders zal het een maatwerkoplossing moeten worden.
25	Vraag	Het gaat heel veel over graafwerkzaamheden en verwijderen. Veel vragen hebben echter betrekking op sleufloos
	Antwoord	Klopt; de eerste stap die we nu hebben bereikt is een werkinstructie voor verwijdering onder RK1; sleufloze maatregelen volgen.
26	Vraag	Wordt deze werkinstructie ook opgenomen als verwijderingsmethode in SMA-rt?
	Antwoord	Ja, z.s.m.
27	Vraag	Welke saneringspartijen kunnen voegenkit verwijderen uit een te relinen rioolstelsel? Zijn deze er?
	Antwoord	Bijv. combinatie van riolerings- en asbestsaneringsbedrijf; rioleringsbedrijven kunnen ook asbestkennis verwerven.
28	Vraag	Wat gebeurt er als je nu gewoon doorgaat zoals we altijd deden en geen aandacht schenkt aan eventueel asbest?
	Antwoord	Dan overtreed je de wet en kunnen toezichthouders handhavend optreden met stillegging en boetes als consequentie.
29	Vraag	Welke PBM's zijn nodig bij de genoemde werkmethoden?
	Antwoord	Zie werkinstructie .
30	Vraag	Is het ook mogelijk de kit na het verwijderen van de buis (hoofdriolering), bijv. op een depot, te verwijderen?
	Antwoord	Als depot binnen de werkplek is, ja. Hiermee kan de asbesthoudende afvalstroom worden gereduceerd. Let op, Bij beton is het moeilijk om de kit van het beton te scheiden, je zult dan een stuk van het beton waarop de kit aanwezig is moeten splitsen van de rest van de buis.
31	Vraag	Wat is jouw schatting dat asbest in voegenkit aan extra (percentage?) maatschappelijke kosten veroorzaakt?
	Antwoord	Daar is nog te weinig praktijkinformatie over beschikbaar. Bedenk dat veilig werken ook is bedoeld om maatschappelijke kosten te besparen.
32	Vraag	Is de werkmethode ook toepasbaar op betonnen hoofdriolering in RK1?
	Antwoord	Ja, met de werkinstructie .
33	Vraag	En welke maatschappelijke winst gaan we met deze methoden bereiken?
	Antwoord	Geld- en tijdsbesparing; bij RK1 kan sneller worden doorgewerkt; het beleid rondom asbest in kisten is bij het Rijk thans wel in discussie.

34	Vraag	Wordt dichtschuimen steeds interessanter zo?
	Antwoord	Volschuimen heeft ook nadelen: je verschuift het probleem naar de toekomst en beperkt ruimte voor andere ondergrondse toepassingen.
35	Vraag	Bij reinigen en inspecteren zonder extreem HD wordt toch niet verspaand? Dan nog steeds een inventarisatie nodig? Hoezo?
	Antwoord	Bij reinigen en inspecteren geen inventarisatie nodig; daarbij worden geen werkzaamheden verricht aan asbest.
36	Vraag	Per wanneer heeft Ascort deze wijziging geïmplementeerd in smart?
	Antwoord	De minister heeft Ascort opgedragen dit zo spoedig mogelijk te verwerken in SMA-rt.
37	Vraag	Bij constatering van RK1, 2 en 2A kan dan een civiele aannemer uitgevraagd worden die niet gecertificeerd is?
	Antwoord	Een niet asbest gecertificeerde aannemer kan enkel bij RK1 werken uitvoeren.
38	Vraag	Wat maakt een AC rioleringsbuis anders dan een AC Water/gas buis? Maakt de wet dit onderscheid of het "rode"boekje?
	Antwoord	Het onderscheid zit in de aantasting van AC-leidingen voor afvalwater; met blootstellingsmetingen kan onderbouwd worden of dit ook daadwerkelijk verschil geeft in de blootstelling.
39	Vraag	Is er ook een werkinstructie voor freeswerk of reiniging?
	Antwoord	Nee, nu is er nog geen werkinstructie voor frezen. Reiniging zal onder normale omstandigheden geen noemenswaardige emissie opleveren.
40	Vraag	Moet er nu wel of niet een asbestinventarisatie plaats vinden bij het reinigen en inspecteren?
	Antwoord	bij reinigen en inspecteren geen inventarisatie nodig; daarbij worden geen werkzaamheden verricht aan asbest.
41	Vraag	Komt er ook een stappenplan voor het Relinen als er afgeschaald kan worden naar risicoklasse 1?
	Antwoord	Ja.
42	Vraag	Zijn er voldoende gecertificeerde verwijderingsbedrijven?
	Antwoord	Tot nu toe hebben we niet gehoord dat er te weinig zijn.
43	Vraag	In de werkinstructie wordt gesproken over 10% serpentijn, niet over 5% chrysotiel.
	Antwoord	Tijdens het webinar heeft spreker zich vergist in de toelaatbare concentratie serpentijn (is hetzelfde als chrysotiel). De 10% in de werkinstructie is correct.